

BUDGET 2009

Härnösands kommun

Innehållsförteckning

Del 1 Inledning

Kommunstyrelsens ordförande	3
Fem år i sammandrag	3

Del 2 Budgetberättelse

Omvärldsanalys	5
Finansiell analys	6

Del 3 Verksamhetsberättelse

Kommunfullmäktige	11
Kommunstyrelsen	12
Arbetslivsnämnden	14
Samhällsnämnden	16
Skolnämnden	18
Socialnämnden	20

Del 4 Ekonomisk redovisning

Kommunens budget	23
------------------	----

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande

Vision budget 2009

Under 2009 fortsätter arbetet med att göra Härnösand till en attraktiv kommun! Dit investeringar och människor dras. Att Härnösand börjar bli lockande, syns, framförallt på att villapriserna ökar mest i länet 14 %. Mer synbart är det när det gäller bostadsrätter där ökningen är hela 35 %.

Jag ser det som ett första tecken på att den inslagna politiken känns rätt! För att utveckla och vidmakthålla denna trend krävs det, att kommunen vågar och har mod att tro på framtiden. Vi gör det bäst genom att vara med och investera i infrastruktur som kan driva kommunens utveckling framåt.

Jag tänker närmast på ett resecentrum som håller morgondagens mått, bättre kommunikationer, en gymnasieskola för framtiden, nya bostadsområden, en livskraftig fritids- och kultursektor, en barnomsorg och skola med framtidstro, fler och bättre äldreboenden. Ett annat viktigt arbete är att vidmakthålla och skapa ett välutvecklat "Lättilasarett av "Härnösandsjukhus". Det skulle ge Härnösandsborna framtidstro och trygghet.

Investeringsbudgeten för 2009 ligger på hela 53 miljoner, vilket är mycket i ett Härnösands perspektiv. Fick jag önska skulle den få vara betydligt högre, då skulle vi kunna påskynda utvecklingen av vår stad och kommun.

Det finns områden där vi måste bli betydligt mycket bättre, då tänker jag närmast på vårt "företagsklimat".

Här måste vi ta krafttag! Vi måste hitta "nya" vägar och då menar jag vägar som finner acceptans hos vårt näringsliv.

Det är viktigt att komma ihåg att inget händer av sig självt. Allt som sker, all den utveckling vi ser i Härnösand idag, är resultatet av våra gemensamma ansträngningar. Vi måste gå vidare och vi måste synas och höras! så att människor utanför Härnösand ska förstå varför vi Härnösandsbor är stolta över staden och kommunen vi bor i.

Att vara länets äldsta stad förpliktigar. Vi värnar våra traditioner, men vi är inte bundna av dem. Vi knyter an till det som varit, vi hämtar styrka i våra erfarenheter och vi inspireras av dem som bott här innan oss. Ändå är vi öppna för nya intryck, nya tider och nya människor. Det har vi alltid varit och det är det som gör Härnösand så bra.

Hälsningar!

Kommunstyrelsens ordförande

Anders Gäfvert (m)

Fem år i sammandrag

	Utfall	Budget		Plan	
	2007	2008	2009	2010	2011
Resultat, Mkr	-25,5	1,0	4,7	-20,0	-25,0
% av skatter och statsbidrag	-2,2	0,1	0,4	-1,6	-1,9
Eget kapital, Mkr	-115	-114	-110	-130	-155
Soliditet, %	-12	-14	-13	-14	-16

Budgetberättelse

Omvärldsanalys

I ekonomirapporten maj 2008 framgår att det nu väntar kärvare tider med krav på fortsatt effektiviseringar och kostnadsanpassningar i kommunerna. Den snabba återhämtningen på arbetsmarknaden som medfört mycket god tillväxt i skatteunderlaget, är över. Det innebär att det ekonomiska resultatet kommer att försämrats rejält jämfört med de senaste årens goda resultat. Kommunerna kan klara tumregeln för god ekonomisk hushållning under två förutsättningar: en återhållsam kostnadsutveckling med bra anpassningsförmåga samt värdesäkrade statsbidrag.

Även om det i Härnösand pågår ett antal olika byggprojekt såsom nytt fängelse och Ådalsbanan kommer inte detta att kompensera upp för den stora nedgången som finns i riket. Det innebär att Härnösands kommuner skatter och statsbidrag kommer minska som för kommunsektorn som helhet.

God ekonomisk hushållning

Härnösand har i kommunfullmäktige antagit Balanspaketet 2015, vilket innehåller det finansiella målen för Härnösand. Målen som är uppsatta är att det egna kapitalet skall vara minst 30 Mkr 2015 med en fördelning per år med ett värde på minst -125 Mkr för 2009, resultatet skall vara minst 20 Mkr per år samt att koncernens låneskuld skall vara maximalt 800 Mkr.

I samband med framtagning av indikatorer och mål för kommunen sattes målet att sjukfrånvaron i kommunen maximalt skall uppgå till 5% 2010, med ett delmål på sjukfrånvaron på 6,0% för 2009.

Definitionen av god ekonomisk hushållning 2009 är att resultatet skall vara minst 20 Mkr, det egna kapitalet skall vara minst -125 Mkr, låneskulden i koncernen maximalt 800 Mkr samt att sjukfrånvaron skall vara maximalt 6,0%. Med anledning av att borgenstaken för koncernen inte behandlas kan ingen analys göras över detta mål i budgetdokumentet.

Budgetprocessen

Budgetprocessen i Härnösands kommun utgår från att kommunfullmäktige i oktober/november två år innan budgetåret fastställer budgetdirektiv till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen fastställer därefter senast januari året innan budgetåret preliminära budgetramar för nämnderna. Utifrån de preliminära budgetramarna lämnar nämnderna in förslag till budget, innehållande mål och medel, i mitten av april. Därefter bereder kommunstyrelsen äskandena i sin budgetberedning som lägger förslag i början på maj. Förslaget behandlas i kommunens samver-

kansråd med de fackliga organisationerna. Kommunstyrelsen fattar beslut i månadsskiftet maj/juni för att kommunfullmäktige skall anta budgeten i sitt sammanträde i juni året innan budgetåret.

Månad	År	Aktivitet
Oktober / november	2007	Kommunfullmäktiges budgetdirektiv till kommunstyrelsen
Januari	2008	Kommunstyrelsen fastställer preliminära budgetramar för nämnderna
April	2008	Nämnderna lämnar in förslag på mål och medel
April	2008	Kommunstyrelsen budgetberedning
Maj	2008	Samverkan med fackliga organisationer
Maj/juni	2008	Kommunstyrelsebeslut budget
Juni	2008	Kommunfullmäktige beslutar om budget för nästa år
Januari	2009	Nytt budgetår

Investeringar och borgenstak för kommunala bolag kommer att hanteras i särskild ordning och ingår inte i detta material.

En process har initierats om att få samtliga mål, budget, verksamhetsplan, uppföljning samt bokslutsdokument att harmonisera. Den processen beräknas ta minst 3 år innan samordning och utveckling av alla dokument är klara. Till detta kommer en kontinuerlig utveckling av själva budgetprocessen.

Finansiell analys

RK-modellen

Härnösands kommun har från och med 2003 använt sig av den så kallade RK-modellen. Modellen bygger på fyra aspekter: Det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen. Dessa fyra aspekter, resultat – kapacitet och risk – kontroll, utgör hörnstenar i denna modell. I ett led att utveckla modellen har personalperspektivet integrerats i modellen.

RK-modellen: Fyra aspekter vid finansiell bedömning

Vilken balans har kommunen haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden?

Vilken kapacitet har kommunen att möta finansiella svårigheter på lång sikt?

Föreligger några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet?

Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen?

Resultat och kapacitet

Aspekten resultat visar på det budgeterade resultatet och dess orsaker. Rörelseriktning mot ökade obalanser är en varningssignal. Här behandlas även investeringar. Aspekten kapacitet visar den långsiktiga betalningsberedskapen och ger en indikation på den långsiktiga motståndskraften.

Årets resultat	Utfall		Budget		Plan	
	2007	2008	2009	2010	2011	
Resultat, Mkr	-25,5	1,0	4,7	-20,0	-25,0	
% av skatter och statsbidrag	-2,2	0,1	0,4	-1,6	-1,9	

I planen har verksamhetens kostnader och intäkter uppräknats med 3% och en prognos har gjorts av finansiella poster samt skatter och statsbidrag. För periodens plan kommer inte kommunfullmäktiges mål om ett överskott på 20 Mkr per år att uppnås.

Kostnad och intäktsutveckling	Utfall		Budget		Plan	
	2007	2008	2009	2010	2011	
Verksamhetens nettokostnad, %	6,2	0,8	4,3	3,2	3,0	
Skatter och statsbidrag, %	4,2	3,5	3,5	2,6	2,9	

Nettokostnadsökningen i budget 2009 uppgår till 4,3% vilket är en markant ökning relativt föregående år. Den stora ökningen 2007 beror på engångskostnader avseende pensioner. Ökningen av nettokostnaderna för 2009 påverkar även den framtida kostnadsnivån, vilket kommer att innebära att antingen måste nettokostnaderna minska i framtiden eller också så måste finansnettot bli mer positivt för att kompensera de ökade nettokostnaderna.

Nettokostnadernas andel av skatter och statsbidrag	Utfall		Budget		Plan	
	2007	2008	2009	2010	2011	
Före finansnetto	102,1	98,7	99,5	100,0	100,2	
Efter finansnetto	102,2	99,9	99,6	101,6	101,9	

Samtliga skatter och statsbidrag går åt till den löpande verksamheten och investeringar måste finansieras av tidigare upparbetade likvida medel. Nettokostnadernas andel av skatter och statsbidrag bör ligga på 98% för att också kunna generera medel till bland annat investeringar.

Investeringar	Utfall		Budget		Plan	
	2007	2008	2009	2010	2011	
Investeringar, Mkr	31	43	53	64	33	
Avskrivningar, Mkr	20	21	21	23	24	
Nettoinvesteringar/ avskrivning %	155	205	249	280	138	
Självfinansieringsgraden %	-34	51	49	5	-3	

Investeringsnivån för kommunen har ökat markant under budget och planperioden. Det kommer att innebära ökade drift och avskrivningskostnader. I planen har avskrivningarna ökat. Genomförandet av investeringarna har en tendens att senareläggas både på grund av förseningar men också av behovet att få investeringsmedel tilldelade för hela projektet och därför inte dela upp det över flera år. Två stora investeringsprojekt finns med vars tidplan är mycket osäker, resecentrum etapp 2 + 3 samt anslutningsvägar till underfarten under järnvägen. Nämnade projekt finansieras delvis med EU-medel.

Eget kapital	Utfall		Budget		Plan	
	2007	2008	2009	2010	2011	
Eget kapital, Mkr	-115	-114	-110	-130	-155	
Soliditet, %	-12	-14	-13	-14	-16	

Kommunfullmäktige har beslutat att upprätta en pensionsstiftelse och att anvisa 100 Mkr för ändamålet. Målet är att pensionsstiftelsen skall vara klar under 2008 och kommer därmed att ändra omslutningen på balansräkningen. Vid beräkning av soliditeten ovan har hänsyn tagits till att balansomslutningen minskar för 2008.

Målet med att nå god ekonomisk hushållning vilket har definierats bland annat genom att det egna kapitalet skall öka till 30 Mkr 2015 ser inte ut att kunna uppnås under planeringsperioden.

Risk och kontroll

Aspekten risk visar kommunens finansiella exponering. Kommuner med god ekonomisk hushållning behöver inte på kort sikt vidta några åtgärder för att möta finansiella problem. Aspekten kontroll visar bland annat följsamheten mot fattade beslut inklusive budget.

Likviditet	Utfall		Budget		Plan	
	2007	2008	2009	2010	2011	
Balanslikviditet, %	150	86	94	102	107	
Likviditetsförändring, Mkr	174	-136	-17	-51	-22	

Balanslikviditeten som speglar kommunens kortsiktiga betalningsförmåga kommer under budgetperioden att vara god, även när hänsyn tas till utbetalningen till pensionsstiftelsen på 100 Mkr. Detta med anledning av de reverser som AB Härnösandshus koncernen löste i samband med försäljning av de kommunala verksamhetsfastigheterna till Kungleden hösten 2007. Ingen hänsyn har dock tagits till att sätta av mer medel till pensionsstiftelsen i takt med att pensionsskulden ökar.

Lån	Utfall	Budget			Plan	
	2007	2008	2009	2010	2011	
Låneskuld, Mkr	41	1	0	0	0	

Låneskulden i kommunen kommer att försvinna under 2009. Det sista stora förfallet på 40 Mkr görs under hösten 2008. Kommunen är huvudman för många EU-projekt, vilket medför att kommunens likviditet kortsiktigt kan bli mycket hårt belastad innan medfinansierare och EU-medel har inkommit. Det innebär att det under året kan uppkomma behov av kortfristig upplåning. Kommunen bör under 2009 ha en möjlighet till upplåning på 50 Mkr, utöver checkkredit.

Borgen	Utfall	Budget			Plan	
	2007	2008	2009	2010	2011	
Borgensåtagande, Mkr	909					
- varav						
egna hem	4	4	4	4	4	
kommunala bolag	866					
Borgenstak, Mkr	1095	1007				
- varav						
Härnösands shus-koncern	801	713				
HEMAB-koncern	260	260				
Härnösands folkhögskola	34	34				

Borgenstaken för de kommunala bolagen och Härnösands folkhögskola kommer att behandlas i ett särskilt ärende. Borgensåtagandet påverkas av borgenstakens nivå. Vid beräkning av borgenstak så används lånets ursprungliga belopp, medan vid beräkning av borgensåtagandet så används den faktiska skulden på bokslutsdagen. Genom målet i Balanspaketet att låneskulden i koncernen skall vara maximalt 800 Mkr bör borgensåtagandet minska om det målet skall uppfyllas. Tidigare har också kommunstyrelsen beslutat om målsättningen att borgenstaket för Härnösands folkhögskola skall minskas.

Pensionsåtagande	Utfall	Budget			Plan	
	2007	2008	2009	2010	2011	
Avsättning	770	680	699	718	730	
Pensionskostnad	160	54	50	51	53	

Avsättningen för pensionsåtagandet minskar under 2008 med anledning av att medel och åtagande skall överföras till en pensionsstiftelse, totalt 100 Mkr. Ingen hänsyn har tagit till eventuell fortsatt överföring till stiftelsen för de nya uppkomna kostnaderna under kommande år. Under 2008 finns 9 Mkr avsatta för särskilda pensionslösningar i kommunen, vilka är borttagna från och med 2009.

Känslighetsanalys	Utfall	Budget			Plan	
	2007	2008	2009	2010	2011	
Skatteförändring, 1 kr	39	41	43	44	46	
Löneökning, 1%	9,4	9,0	9,4			
Lösen av borgen, 10%	9,1					

Bedömning av känslighetsanalys i ett budgetperspektiv är mycket svår att göra. Den politiska viljeinriktningen är att ett flertal verksamheter skall drivas i alternativa driftformer, vilket medför att kostnaderna kommer att flyttas från lönekostnader till tjänster. Hur stor denna effekt kommer att bli under budget och planeringsperioden är svår att bedöma.

Sjukfrånvaro, %	Utfall		Budget		Plan
	2007	2008	2009	2010	2011
Totalt	7,5	6,9	6,0	5,0	5,0
Män	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Kvinnor	8,6	8,0	7,0	6,5	6,5
Ålder –29 år	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Ålder 30-49 år	7,6	7,2	6,9	6,5	6,5
Ålder 50- år	8,2	7,8	7,5	7,0	7,0
Långtidssjukfrånvaro	71	68	65	62	62

Humankapitalet är kommunens största kostnad där en optimal fördelning av resurser ger god ekonomisk hushållning. Minskad sjukfrånvaro leder till, förutom minskad kostnad för sjuklön, även till mindre tillsättning av vikarier och ett lägre produktionsbortfall samt bättre arbetsmiljö. Orsaker och därmed nivån av sjukfrånvaro kan bero på olika faktorer där ålder och kön är två av dem. Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män och ju äldre personal desto högre sjukfrånvaro. Större insatser bör sättas in framförallt för kvinnor äldre än 50 år. Omvärldsförändringar, lagar och avtal, och den allmänna synen på sjukfrånvaro är yttre faktorer som påverkar graden av sjukfrånvaro.

Verksamhetsberättelse

Kommunfullmäktige

Styrkort och mål

Kommunrevisionen

Ska granska att all verksamhet som kommunen ansvarar för följer kommunfullmäktiges beslut och uppnår de politiska målen inom givna ekonomiska ramar.

Valnämnden

Ska rättssäkert och effektivt handha allmänna val och folkomröstningar.

Myndighetsnämnden

Ska rättssäkert och effektivt hantera interna jävsfrågor inom den kommunala förvaltningen gällande miljö- och hälsoskyddsområdet samt plan- och byggväsendet.

Fördelning tilldelade medel

	Utfall-07	Budget-08	Budget-09
Fördelade skattemedel	5.110	4.825	5.514
Verksamhetens intäkter			300
Verksamhetens kostnader	-4.550	-4.825	-5.814
RESULTAT	560	0	0

Verksamhetens nettokostnader

Kommunfullmäktige	-2.956	-3.395	-3.310
Revision	-1.565	-1.300	-1.600
Myndighetsnämnd	0	-100	-104
Valnämnd	-29	-30	-500
SUMMA	-4.550	-4.825	-5.514

Kommunstyrelsen

Styrkort och mål

Härnösand 2015	Vision 2015: Hela Härnösand en scen där alla spelar roll. - Vi vågar Balanspaketet: En långsiktig hållbar ekonomi Investeringar: Attraktivt att bo och verka i Härnösands kommun Investeringar: Attraktivt att arbeta för arbetsgivaren Härnösands kommun Regionsamverkan: Genom strategisk regionsamverkan (kommun) nå uppsatta mål effektivare
Övergripande mål Härnösand 2015	Resultat minst 20 mkr/år, Egna kapitalet minst 30 mkr 2015, minskad låneskuld i koncernen till 800 mkr Sjukfrånvaro 2010 på högst 5 %.
Övergripande mål från KF	Skall tillse att kommunfullmäktiges beslut verkställs samt att kommunens övergripande mål uppnås.
Nämndens inriktningsmål	Kommunstyrelsens viktigaste uppdrag är ledning, styrning och samordning utifrån de mål som kommunfullmäktige har fastställt, med ambitionen att Härnösand ska var en expansiv stad och kommun med ökande folkmängd och en växande arbetsmarknad. Internt ska kommunstyrelsen tillse att övergripande mål gällande verksamhet, personal och ekonomi uppnås samt att viss service tillhandahålls till övriga nämnder.

Fokusområden indikatorer	Ekonomi	Personal	Medborgare	Verksamhet	Utveckling
Nämndens resultat		Sjukfrånvaro KSF %	Medborgarnas betyg på kommunen	Andel genomförda KF beslut 12 mån	Näringslivsklimat ranking
Totala medel		Sjukfrånvaro %	Medborgarnas inflytande	Andel genomförda KS beslut 12 mån	Nettoinflyttning
					Antal arbetstillfällen

INDIKATORER Ekonomi

Nämndens resultat relativt tilldelade skattemedel

Mål 2009

0%

Utfall 2007

-70%

Totala medel relativt tilldelade skattemedel

0%

0%

TOTALT BETYG EKONOMI

3,0

1,6

INDIKATORER Personal

Sjukfrånvaro kommunstyrelseförvaltning

Mål 2009

4,3%

Utfall 2007

4,6%

Sjukfrånvaro kommunen

6,0%

7,5%

TOTALT BETYG PERSONAL

4,5

4,0

INDIKATORER Medborgare

Medborgarnas betyg på kommunen som en plats att leva och bo på

Mål 2009

70

Utfall 2007

62

Medborgarna om inflytandet i kommunen

41

35

TOTALT BETYG MEDBORGARE

3,5

2,5

INDIKATORER Verksamhet

Andel genomförda KF beslut senaste 12 mån

Mål 2009

75%

Utfall 2007

80%

Andel genomförda KS beslut senaste 12 mån

75%

80%

TOTALT BETYG VERKSAMHET

2,0

2,5

INDIKATORER Utveckling

Antal nettoinflyttning

Mål 2009

25

Utfall 2007

-90

Näringslivsklimat ranking

200

275

Antal arbetstillfällen

11 100

10 946

TOTALT BETYG UTVECKLING

2,7

1,3

Fördelning tilldelade medel

	Utfall-07	Budget-08	Budget-09
Fördelade skattemedel	86.199	120.832	153.486
Verksamhetens intäkter	138.781	111.174	122.685
Verksamhetens kostnader	-318.859	-232.006	-276.171
RESULTAT	-93.879	0	0

Verksamhetens nettokostnader

Kommunstyrelsen	7.331	9.386	7.913
Kommunchef	3.004	3.117	3.588
- Utvecklingsenheten utredning	833	5.132	5.752
- Utvecklingsenheten näringsliv	3.602	4.542	7.177
- Hamnen	1.945	0	0
Personalkontor	12.085	13.884	15.998
Ekonomikontor	107.380	34.608	61.028
Kansli	9.643	8.243	8.586
- Kostenheten	-398	130	0
- IT-enheten	4.419	10.005	10.323
- Trafikenheten	26.232	27.688	28.805
- Överförmyndarenheten	4.002	4.357	4.316
SUMMA	180.078	120.832	153.486

Arbetslivsnämnden

Styrkort och mål

Härnösand 2015	Vision 2015: Hela Härnösand en scen där alla spelar roll. - Vi vågar Balanspaketet: En långsiktig hållbar ekonomi Investeringar: Attraktivt att bo och verka i Härnösands kommun Investeringar: Attraktivt att arbeta för arbetsgivaren Härnösands kommun Regionsamverkan: Genom strategisk regionsamverkan nå uppsatta mål effektivare
Övergripande mål Härnösand 2015	Resultat minst 20 mkr/år, Egna kapitalet minst 30 mkr 2015, minskad låneskuld i koncernen till 800 mkr Sjukfrånvaro 2010 på högst 5 %.
Övergripande mål från KF	Arbetslivsnämnden ska utveckla arbetsmarknaden i Härnösand och i regionen och öka tillgången på arbetskraft i Härnösand genom samverkan av integration, livslångt lärande och praktiskt arbete.
Nämndens inriktningsmål	Arbetslivsnämnden ska identifiera behovet av arbetskraft för en differentierad arbetsmarknad. För att öka anställningsbarheten ska arbetslivsnämnden, utifrån individens kompetens, erbjuda möjligheter till praktisk övning och arbete. Arbetslivsnämnden ska erbjuda individen kompetensutveckling i ett perspektiv av livslångt lärande för att möta en föränderlig arbetsmarknad. Arbetslivsnämnden ska öka utrikes föddas och andras delaktighet på arbetsmarknaden genom att stimulera likabehandling, integration och jämställdhet i ett perspektiv av interkulturell mångfald.

Fokusområden indikatorer	Ekonomi	Personal	Medborgare	Verksamhet	Utveckling
Nämndens resultat	Med arb samtal och lönesamtal		Införande av samhälls- servicen Kompetens direkt	Antal egenförsörjda efter övningsarb.markn.	Könsfördelning
Totala medel		Sjukfrånvaro	Upplevd väntetid för nyanlända till introduktion	Andel nyanlända i egen försörjning ett år efter ankomst	Andel anställda utlänsk härkomst
Externa intäkter			Möter vårt kursutbud kursdeltagarnas önskemål	Antal användare av lärcentrum	Etablerande av yrkeshögskola
				Införande av Nöjd-kund-index	Internationella projekt inom utbildningsområdet

INDIKATORER Ekonomi	Mål 2009	Utfall 2007
Nämndens resultat relativt tilldelade skattemedel	0,0%	6%
Totala medel relativt tilldelade skattemedel	0,0%	3,5%
Externa intäkter relativt tilldelade skattemedel	160%	146%
TOTALT BETYG EKONOMI	2,9	4,3
INDIKATORER Personal	Mål 2009	Utfall 2007
Med arb samtal och lönesamtal	95%	90%
Sjukfrånvaro	7,0%	7,0%
TOTALT BETYG PERSONAL	3,8	3,4
INDIKATORER Medborgare	Mål 2009	Utfall 2007
Införande av samhällsservicen Kompetens direkt	3	
Upplevd väntetid för nyanlända till introduktion	10%	
Möter vårt kursutbud kursdeltagarnas önskemål	75%	
TOTALT BETYG MEDBORGARE	3,6	
INDIKATORER Verksamhet	Mål 2009	Utfall 2007
Antal egenförsörjda efter övningsarbetsmarknad	45,0%	38,2%
Andel nyanlända i egen försörjning efter 1 år	18,0%	16,3%
Antal användare av lärcentrum	4 500	1 050
Införande av Nöjd-kund-index	4	0
TOTALT BETYG VERKSAMHET	3,5	2,3
INDIKATORER Utveckling	Mål 2009	Utfall 2007
Könsfördelning	6%	8%
Andel i % anställda utländsk härkomst	20%	18%
Etablerande av yrkeshögskola	3	0
Internationella projekt inom utbildningsområdet	3	0
TOTALT BETYG UTVECKLING	3,6	2,8

Fördelning tilldelade medel

	Utfall-07	Budget-08	Budget-09
Fördelade skattemedel	22.619	21.122	21.100
Verksamhetens intäkter	55.605	31.545	28.569
Verksamhetens kostnader	-76.889	-52.667	-49.669
RESULTAT	1.335	0	0
Verksamhetens nettokostnader			
Arbetslivsnämnden	567	890	925
Ledning o gemensamt	4.495	6.932	7.185
Arbetsm/Integration/ Introduktion	1.948	200	1.542
Vuxenutbildning	14.255	13.100	11.448
SUMMA	21.265	21.122	21.100

Samhällsnämnden

Styrkort och mål

Härnösand 2015	Vision 2015:Hela Härnösand en scen där alla spelar roll. - Vi vågar Balanspaketet: En långsiktig hållbar ekonomi Investeringar: Attraktivt att bo och verka i Härnösands kommun Investeringar: Attraktivt att arbeta för arbetsgivaren Härnösands kommun Regionsamverkan: Genom strategisk regionsamverkan nå uppsatta mål effektivare
Övergripande mål Härnösand 2015	Resultat minst 20 mkr/år, Egna kapitalet minst 30 mkr 2015, minskad låneskuld i koncernen till 800 mkr Sjukfrånvaro 2010 på högst 5 %.
Övergripande mål från KF	Skall genom miljöarbete, planberedskap och långsiktig strategisk planering samt fritids-, kultur- och ungdomsaktiviteter bidra till en expansiv kommun med ökande folkmängd, baserad på hållbar utveckling.
Nämndens inriktningsmål	Samhällsnämnden ska ha en öppen och nära dialog med föreningar och medborgare. Verksamheten skall präglas av hög kvalitet genom utveckling och effektivisering. Samhällsnämnden ska ha hög beredskap för utveckling av näringsliv, boende och fritidsaktiviteter i Hela Härnösand. Samhällsnämnden ska i nära samarbete med föreningslivet främja och stödja fritids-, kultur- och ungdomsverksamheten i Hela Härnösand. Samhällsnämnden ska främja en ekologiskt hållbar utveckling i Hela Härnösand.

Fokusområden indikatorer	Ekonomi	Personal	Medborgare	Verksamhet	Utveckling
Nämndens resultat	Andel medarbetare med kompetensutvecklingsplan		NKI inom bygglov	Andel verksamhetsområden som har verksamhetsplaner	Planlagd industrimark
Totala medel	Andel medarbetare som har medarbetar- och lönesamtal		NKI för tillståndsgivning av livsmedelslokaler	Andel verksamhetsplanerna som följs upp under året	Antal planlagda tomter i centralorten Härnösand som finns i beredskap för bostäder
			NKI för kommunens egna verksamheter inom fritid/kultur/ungdom		

INDIKATORER Ekonomi	Mål 2009	Utfall 2007
Nämndens resultat relativt tilldelade skattemedel	-1%	0%
Totala medel relativt tilldelade skattemedel	-1%	0%
TOTALT BETYG EKONOMI	2,0	3,0
INDIKATORER Personal	Mål 2009	Utfall 2007
Andel kompetensutvecklingsplaner	50%	0
Andel medarbetar- och lönesamtal	90%	50%
TOTALT BETYG PERSONAL	3,4	1,2
INDIKATORER Medborgare	Mål 2009	Utfall 2007
NKI bygglov	70	0
NKI tillståndsgivning av livsmedelslokaler	70	0
NKI kommunens egna verksamheter inom fritid/kultur/ungdom	70	73
TOTALT BETYG MEDBORGARE	3,0	1,6
INDIKATORER Verksamhet	Mål 2009	Utfall 2007
Andel verksamhetsområden som har verksamhetsplaner	60%	0
Andel verksamhetsplanerna som följs upp under året	60%	0
TOTALT BETYG VERKSAMHET	3,0	1,0
INDIKATORER Utveckling	Mål 2009	Utfall 2007
Planlagd industrimark skall öka till 10 ha.	6	15
Minst 25 planlagda tomter för bostäder i centralorten Härnösand	0	25
TOTALT BETYG UTVECKLING	1,8	5,0

Fördelning tilldelade medel

	Utfall-07	Budget-08	Budget-09
Fördelade skattemedel	117.729	117.816	126.300
Verksamhetens intäkter	23.538	17.578	18.832
Verksamhetens kostnader	-142.004	135.394	141.932
RESULTAT	-737	0	0

Verksamhetens nettokostnader

Samhällsnämnden	1.018	650	950
Administr och ungdomsverksamhet	10.249	11.773	12.193
Fritid	21.883	20.771	25.122
Kultur	30.654	30.735	30.404
Bygg och miljö	54.662	53.888	57.631
SUMMA	118.465	117.816	126.300

Skolnämnden

Styrkort och mål

Härnösand 2015

Vision 2015: Hela Härnösand en scen där alla spelar roll. - Vi vågar
 Balanspaketet: En långsiktig hållbar ekonomi
 Investeringar: Attraktivt att bo och verka i Härnösands kommun
 Investeringar: Attraktivt att arbeta för arbetsgivaren Härnösands kommun
 Regionsamverkan: Genom strategisk regionsamverkan nå uppsatta mål effektivare

Övergripande mål Härnösand 2015

Resultat minst 20 mkr/år, Egna kapitalet minst 30 mkr 2015, minskad låneskuld i koncernen till 800 mkr
 Sjukfrånvaro 2010 på högst 5 %.

Övergripande mål från KF

Skall öka barnfamiljernas valfrihet samt tillse att varje elev som lämnar den kommunala skolan har minst godkända betyg och är rustade för fortsatta studier och arbete.

Nämndens inriktningsmål

KUNSKAP
 Alla elever ska lämna grundskolan och gymnasiet med minst godkända betyg i alla ämnen
 Alla elever som påbörjat gymnasiet ska genomföra gymnasieskolan utan reducerat program
TRYGGHET
 Alla elever som lämnar oss, har de sociala färdigheter som krävs för att klara sig i livet
 Alla medarbetare upplever att de har lika värde
 Alla medarbetare upplever att de har en chef som är en god ledare
INFLYTANDE OCH ANSVAR
 Alla barn och elever tar ansvar för och är delaktiga i sitt eget lärande
 Alla barn och elever upplever att de har inflytande på verksamheten
 Hem och skola tar ett gemensamt ansvar för barnets/elevens utveckling och lärande
 Alla föräldrar får den information de behöver
 Alla föräldrar känner sig delaktiga i sitt barns lärande
 Alla medarbetare förstår innebörden av sitt uppdrag och känner sig delaktiga i verksamhetens utveckling och arbete
HÄLSA
 All verksamhet präglas av en tydlig hälsoinriktning

Fokusområden indikatorer

Ekonomi	Personal	Medborgare	Verksamhet	Utveckling
Budget i Balans	Gott ledarskap	Föräldrars känsla av samarbete, delaktighet och information	Elevers delaktighet och inflytande	Svarsfrekvens elevenkät
Totala medel	Sjukfrånvaro		Andel med fullständiga betyg i grundskolan	Svarsfrekvens medarbetarenkät
	Medarbetares känsla av delaktighet		Meritvärde i grundskolan	Svarsfrekvens föräldraenkät
			Andelen behöriga till gymnasiet	
			Andelen behöriga till högskolan	

	Mål 2009	Utfall 2007
INDIKATORER Ekonomi		
Nämndens resultat relativt tilldelade skattemedel	0%	3%
Totala medel relativt tilldelade skattemedel	0%	3%
TOTALT BETYG EKONOMI	3,0	4,0
INDIKATORER Personal		
Gott ledarskap	80%	0
Sjukfrånvaro i %	7,0%	7,6%
Medarbetares delaktighet	80%	0
TOTALT BETYG PERSONAL	3,7	1,6
INDIKATORER Medborgare		
Föräldrars känsla av delaktighet	80%	0
Föräldrars upplevelse av samarbete	80%	0
Föräldrars känsla av information	80%	0
TOTALT BETYG MEDBORGARE	4,0	1,0
INDIKATORER Verksamhet		
Delaktighet o Inflytande	80%	0
Meritvärde i grundskolan	205,0	197,4
Andel med fullständiga betyg i grundskolan	85%	74,7%
Andel behöriga till gymnasiet	95%	91,2%
Andel behöriga till högskolan	90%	81%
TOTALT BETYG VERKSAMHET	3,7	1,7
INDIKATORER Utveckling		
Svarsfrekvens av elevenkät	80%	0
Svarsfrekvens av medarbetarenkät	80%	0
Svarsfrekvens av föräldraenkät	80%	0
TOTALT BETYG UTVECKLING	4,0	1,0

Fördelning tilldelade medel

	Utfall-07	Budget-08	Budget-09
Fördelade skattemedel	451.861	455.510	458.600
Verksamhetens intäkter	58.489	43.016	50.743
Verksamhetens kostnader	-496.086	-498.526	-509.343
RESULTAT	14.254	0	0
Verksamhetens nettokostnader			
Skolnämnden	948	900	1.000
Förskola	91.769	93.179	104.857
Fritidshem	15.742	15.814	19.407
Förskoleklass	10.357	9.194	11.833
Grundskola	182.496	182.806	175.613
Gem.adm grundskola	9.919	15.934	11.493
Obligatorisk sarskola	16.107	18.314	17.742
Gymnasiet	96.039	98.342	98.243
Gymnasiesarskola	7.332	9.944	10.067
Musik- och kulturskola	6.898	8.083	8.345
SUMMA	437.607	455.510	458.600

För 2009 får även Skolnämnden ianspråkta överskott från 2007 med 6.572 kkr, vilket inte ingår i de fördelade medlen ovan.

Socialnämnden

Styrkort och mål

Härnösand 2015	Vision 2015: Hela Härnösand en scen där alla spelar roll - Vi vågar Balanspaketet: En långsiktig hållbar ekonomi Investeringar: Attraktivt att bo och verka i Härnösands kommun Investeringar: Attraktivt att arbeta för arbetsgivaren Härnösands kommun Regionsamverkan: Genom strategisk regionsamverkan nå uppsatta mål effektivare
Övergripande mål Härnösand 2015	Resultat minst 20 mkr/år, Egna kapitalet minst 30 mkr 2015, minskad låneskuld i koncernen till 800 mkr Sjukfrånvaro 2010 på högst 5 %.
Övergripande mål från KF	Skall tillse att barn, ungdomar, vuxna och äldre får stöd till ett självständigt, tryggt och meningsfullt liv utifrån individens egna förutsättningar och behov.
Nämndens inriktningsmål	Socialnämndens verksamhet ska bygga på ett uttalat barnperspektiv, respekt för individens integritet och rätt till självbestämmande Socialnämndens verksamheter ska präglas av ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv Socialnämnden ska ha en öppen och nära dialog med medborgarna Socialnämndens verksamhet ska präglas av hög kvalitet genom utveckling/utvärdering och effektivisering Socialnämnden ska verka för att utveckla attraktiva arbetsplatser.

Fokusområden indikatorer	Ekonomi	Personal	Medborgare	Verksamhet	Utveckling
Nämndens resultat	Sjukfrånvaron	Antal informationer om Socialnämndens verksamheter	Andel brukare inom särskilda boenden och hemtjänst som har en genomförandeplan enligt SoL och HSL	Antal kvalitetsmätningar inom äldreomsorgens verksamhet.	
Totala medel	Andel med angiven kompetens i personalgruppen socialsekreterare som utreder barn	NKI (NöjdKundIndex) inom äldreomsorgen	Antal modeller för uppsökande och förebyggande verksamhet inom omsorg om funktionshindrade	Antal vetenskapliga metoder inom IFO:s verksamhetsområde	
	Antalet anställda med utländsk härkomst	Antalet inkomna synpunkter ska öka	Antalet arbetslösa med försörjningsstöd		

INDIKATORER Ekonomi	Mål 2009	Utfall 2007
Nämndens resultat relativt tilldelade skattemedel	0%	0%
Totala medel relativt tilldelade skattemedel	0%	0%
TOTALT BETYG EKONOMI	3,0	3,0
INDIKATORER Personal	Mål 2009	Utfall 2007
Sjukfrånvaron	7,3%	8,3%
Andel i personalgruppen socialsekreterare som utreder barn med angiven kompetens	75,0%	12,5%
Antalet anställda med utländsk	50	25
TOTALT BETYG PERSONAL	3,0	1,6
INDIKATORER Medborgare	Mål 2009	Utfall 2007
Socialnämnden antal informationer om sina verksamheter	6	3
NKI (NöjdKundIndex) inom äldreomsorgen	40	0
Antalet inkomna synpunkter	60	37
TOTALT BETYG MEDBORGARE	3,0	1,5
INDIKATORER Verksamhet	Mål 2009	Utfall 2007
Andel brukare inom särskilda boenden och hemtjänst som har en genomförandeplan enligt SoL och HSL	80%	25%
Antal modeller för uppsökande och förebyggande verksamhet inom omsorg om funktionshindrade ska presenteras och igångsättas	3	0
Antalet arbetslösa med försörjningsstöd	335	415
TOTALT BETYG VERKSAMHET	2,4	0,7
INDIKATORER Utveckling	Mål 2009	Utfall 2007
Antal kvalitetsmätningar som genomförs inom äldreomsorgens verksamheter.	5	0
Antal vetenskapliga metoder IFO:s verksamhetsområde	5	4
TOTALT BETYG UTVECKLING	2,5	2,0

Fördelning tilldelade medel

	Utfall-07	Budget-08	Budget-09
Fördelade skattemedel	395.330	414.106	425.900
Verksamhetens intäkter	130.013	121.752	126.697
Verksamhetens kostnader	-522.372	-535.858	-552.597
RESULTAT	2.971	0	0

Verksamhetens nettokostnader

Socialnämnden	1.257	900	900
Ledning	21.933	29.093	23.447
Individ och familjeomsorg	54.436	54.281	59.988
Äldreomsorg	226.757	233.010	238.724
Omsorg om funktionshindrade	87.978	96.822	102.841
SUMMA	392.361	414.106	425.900

Ekonomisk redovisning

Kommunens budget

Fördelningen av tilldelade skattemedel framgår av tabellen nedan. För 2009 får även Skolnämnden ianspråkta överskott från 2007 med 6.572 kkr, vilket inte ingår i de fördelade medlen nedan.

Fördelade medel, kkr	Drift intäkter	Drift kostnader	Drift skattemedel	Investering
Kommunfullmäktige	300	5.814	5.514	0
Kommunstyrelsen	122.685	276.171	153.486	21.275
Arbetslivsnämnden	28.569	49.669	21.100	0
Samhällsnämnden	18.832	145.132	126.300	31.045
Skolnämnden	50.743	509.343	458.600	0
Socialnämnden	126.697	552.597	425.900	0
SUMMA	347.826	1.538.726	1.190.900	52.320
Avgår interna poster	-110.000	-110.000	0	
Till resultaträkning	237.826	1.428.726		

Resultaträkning, Mkr	Utfall	Budget		Plan	
		2007	2008	2009	2010
Verksamhetens intäkter	283,6	216,5	237,8	241,0	248,0
Verksamhetens kostnader	-1422,6	-1364,1	-1428,7	-1475,0	-1519,0
Inanspråktaga medel från 2007			-6,6		
Avskrivningar	-20,4	-21,0	-21,0	-23,0	-24,0
Verksamhetens nettokostnader	-1159,4	-1168,6	1218,5	-1257,0	-1.295
Skatteintäkter	918,3	961,4	1000,0	1025,0	1059,0
Generella statsbidrag	217,4	222,0	225,0	232,0	234,0
Finansiella intäkter	23,1	21,2	23,1	10,0	10,0
Finansiella kostnader	-24,9	-35,0	-24,9	-30,0	-33,0
Årets resultat	-25,5	1,0	4,7	-20,0	-25,0

Finansieringsanalysen för budget 2008 och framåt är justerad utifrån kommunfullmäktiges beslut att skapa en pensionsstiftelse och att initialt anvisa 100 Mkr för ändamålet.

Finansieringsanalys, Mkr	Utfall	Budget		Plan	
		2007	2008	2009	2010
Årets resultat	-25,5	1,0	4,7	-20,0	-25,0
Justering ej rörelsekapitalpåverkande poster	101,1	31,0	31,0	33,0	36,0
VERKSAMHETSNETTO	75,6	32,0	35,7	13,0	11,0
INVESTERINGSNETTO	-30,8	-43,0	-52,3	-64,4	-33,2
FINANSIERINGSNETTO	129,6	-140,6	0,0	0,0	0,0
FÖRÄNDRING LIKVIDA MEDEL	174,4	-151,6	-16,6	-51,4	-22,2

Balansräkningen budget 2008 och framåt är justerad utifrån kommunfullmäktiges beslut att skapa en pensionsstiftelse och att initialt anvisa 100 Mkr för ändamålet.

Balansräkning, Mkr	Utfall	Budget		Plan	
		2007	2008	2009	2010
Anläggningstillgångar	577,7	600,0	631,0	672,0	681,0
Omsättningstillgångar	363,8	209,0	228,0	247,0	259,0
SUMMA TILLGÅNGAR	941,5	809,0	859,0	919,0	940,0
Eget kapital	-115,3	-114,0	-109,0	-129,0	-154,0
Avsättningar	771,6	680,0	699,0	718,0	730,0
Skulder	285,2	243,0	269,0	330,0	364,0
SUMMA SKULDER	941,5	809,0	859,0	919,0	940,0

Investeringsplan, kkr	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Kommunstyrelsen						
Rangerbanspår	1.000					1.000
Resecentrum etapp 2	2.900	2.900				5.800
Norrlands bästa gästhamn	2.375					2.375
Resecentrum etapp 3	10.000	3.000				13.000
Internbank	3.000	5.000	5.000	5.000	5.000	23.000
KS exploatering	2.000	2.000	4.000	4.000	4.000	20.000
Samhällsnämnden						
Kultur o fritid ramanslag	2.000	1.800	810	700	700	6.010
Mättningsverksamhet	90	320	300	250	250	1.210
Gata pott	17.250	17.250	17.250	17.250	17.250	86.250
Nybron		4.000				4.000
Trafikmiljö skola och GC vägar	800	800	800	800	800	4.000
Skeppsbrokajen	4.000	4.000				8.000
Stadens stränder		500	500	500	500	2.000
Fjärrmanövrering av broar		500				500
Tillgänglig stad	300	300	300	300	300	1.500
Trafksignaler	350					350
Centrumutveckling	500	1.800	1.000			3.300
Bondsjöleden	5.000	18.000	2.000			25.000
GC-bro Mellanholmen				6.000		6.000
Mellanholmen		1.000				1.000
GC väg parker		500	500			1.000
Parkanläggningar	130	130	130	130	130	650
Särskilda anordningar	200	200	200	200	200	1.000
Parker och lekplatser	425	425	425	425	425	2.125
TOTALT	52.320	64.425	33.215	35.555	29.555	215.070

Härnösands
kommun